

РОЗДІЛ XII. ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

УДК 37.015:78]-029:37«652»

Олександр Ількаєв

ПП «ШАЙНІНГ М'ЮЗІК»

ORCID ID 0009-0008-1713-9320

Алла Куліченко

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0003-1469-3816

DOI 10.24139/2312-5993/2024.03/365-375

АНТИЧНІ ЗАСАДИ МУЗИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Статтю присвячено аналізу ролі музичної освіти у формуванні освітніх систем античного світу, зокрема в античній Греції та Римі. Дослідження сфокусовано на ідеях таких видатних філософів, теоретиків і поетів, як Піфагор, Платон, Аристотель та Квінтіліан, які розробили концепції музичної педагогіки, що інтегрують естетичні, моральні та математичні аспекти. Вказано на важливість музики в античному суспільстві як інструменту розвитку особистості та її місце в загальному освітньому середовищі. Зокрема, розглянуто вплив музичного навчання на формування характеру й інтелектуальних здібностей учнів.

Ключові слова: античний світ, музика, освіта, музична освіта, міждисциплінарні зв'язки, Піфагор, Платон, Аристотель, Квінтіліан.

Постановка проблеми. Тисячоліттями музика відіграє важливу роль у житті людей. Це універсальна мова, яку розуміють на інтуїтивному рівні. Люди можуть не знати слів пісень, але ритми і гармонії їм завжди зрозумілі. Здавна музика була пов'язана із соціальними аспектами життя різних народів, впливаючи на суспільство. Вона також ставала рушієм прогресу, адже ще в давнину люди вивчали гармонії та музику з погляду математики й філософії. Це сприяло формуванню освітніх і методичних процесів, які з часом стали невід'ємною частиною педагогіки. Завдяки цьому музична педагогіка вийшла на новий рівень, що призвело до створення музичних шкіл та інших освітніх закладів, деякі практики яких використовують й досі. Роль музики в давні часи була настільки важливою, що вона допомогла утворити й надихнути цілу сферу сучасного музичного бізнесу. Від імпровізованих імітацій звуків голосом до інновацій, таких як стрімінгові платформи, де слухачі можуть обирати будь-яких виконавців і композиторів на свій смак, насолоджуючись музикою різних стилів у виконанні цілих оркестрів тощо.

Аналіз актуальних досліджень. Праці зарубіжних дослідників охоплюють широке коло тем, пов'язаних з античною філософією,

освітою, наукою та музикою, зокрема у нашій розвідці використано дослідження Е. Баркера (аналіз музичні твори античної Греції, зосереджуючись на теорії та практиці музики); С. Боннера (розвиток освіти в Римській імперії від стародавніх часів до періоду пізньої античності); В. Буркерта (аналіз піфагорійської традиції); А. Гвінна (розвиток освіти в Римі від часів Цицерона до Квінтіліана, зосереджуючись на риторичній освіті та її ролі у формуванні римської еліти); К. Закса (розвиток музики в античному світі, аналіз її соціального та культурного значення); Л. Лорда (вплив освіти та культури на політичну філософію Аристотеля); Г. Марру (історія освіти до пізньої античності, розвиток освітніх інституцій та педагогічних методів у різних культурах) та ін. Однак для вітчизняного педагогічного простору існує нагальна потреба висвітлити античні засади музичної педагогіки, спираючись на зазначені дослідження.

Мета дослідження – висвітлити особливості античної музичної педагогіки.

У дослідженні було використано такі **методи дослідження**: систематизація науково-педагогічних джерел; аналіз, синтез та узагальнення отриманої з джерел інформації; історичний метод – для висвітлення еволюції музики від її ранніх форм до античних часів; компаративний метод – для порівняння музичних традицій різних культур і епох, як-то грецькі та римські музичні практики; аналітичний метод – для визначення ролі музики в різних суспільствах і її значення для комунікації, соціальних ритуалів та освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Досі не існує чіткого розуміння, як і коли зародилася музика, проте відомо, що її витoki сягають імітації звуків тварин, птахів та природних явищ голосом. У той час, коли мови як системи ще не було, люди використовували звуки для передачі інформації про погоду чи докiлля. Наприклад, шипіння могло нагадувати вітер чи річку, і такі звуки були зрозумілі всьому первісному племені. Імітація звуків також допомагала взаємодіяти з тваринами: приманювати їх або відлякувати. Галас немовлят чи жінок теж слугував певним сигналом. Тому поєднання шумових ефектів за допомогою рота та голосу відіграло важливу соціальну роль, допомагаючи первісним людям спілкуватися між собою.

Зазначимо, що є неможливим визначити, в який саме період палеоліту почалося переплетіння перших музичних гармоній, схожих на спів та звукову мову. Однак, ймовірно, це сталося з першими

самоусвідомленнями людини і її взаємодією з простором та природними явищами. Коли люди почали усвідомлювати себе, вони також почали замислюватися про природу та її божественне походження. Це відправною точкою створення перших музичних творів за участі голосу, які були своєрідними молитвами і поклоніннями. Люди імітували ритми і звуки природних явищ, тварин, птахів, намагаючись задобрити вищі сили для отримання їхнього благословення.

Так, англійський музикознавець А. Стренгвейз у праці «Музика Індостану» описує свій досвід взаємодії з найпримітивнішим плем'ям Канників (вірогідно Канникаран, але також мова може йти про Канів. – О. І., А. К.). Представники племені пояснювали, що живуть поруч із тиграми, але не бояться їх і проганяють словами «шу», після чого останні йдуть. Дослідник також спостерігав за ритуалом у вигляді молитви, де зверталися до багатьох божеств, використовували тремтіння тіла й ритмічні звуки (Strangways, 1914).

Тож укажемо, що ритми, співи та танці відіграють важливу комунікаційну та соціальну роль у всіх народів, незалежно від їх походження та періоду існування. Вони могли бути войовничими та суворими для благословення в бою, зцілення або забезпечення врожаю. Так, наприклад, в українських народних піснях часто можна спостерігати звертання до міфологічних образів. Навіть сьогодні потреба в воєнних оркестрах, концертах і молитвах залишається актуальною. Ці традиції трансформувалися відповідно до сучасних реалій та викликів, інколи втрачаючи божественний підтекст й набуваючи виключно рекреативного характеру.

Суголосні з думкою Т. Куна про те, що сучасний дослідник, ретельно простежуючи еволюцію наукових знань, концепцій та поглядів протягом тривалого періоду, ймовірно, виявить віддзеркалення у мініатюрі тієї моделі або ідеї, яку він досліджує (Kuhn, 1962). Це пов'язано з тим, що науковий прогрес часто відбувається циклічно, повторюючи певні патерни та принципи, які стають більш зрозумілими в ретроспективі (Куліченко, 2014). Ідеї та концепції можуть трансформуватися, але їхні базові елементи часто залишаються схожими, створюючи своєрідні «мініатюри». Виходячи з цього, А. Стренгвейз наголошував, що навіть у ХХ ст. музика зберігала важливу соціальну роль, подібну до тієї, що існувала ще в палеоліті (Strangways, 1914).

Додамо, що у XXI ст. ця традиція не тільки збереглася, а й трансформувалася, відображаючи нові соціальні потреби та інноваційні досягнення, зберігаючи при цьому свою функцію як важливого засобу комунікації та вираження.

Музична освіта в античні часи була важливою частиною загальної системи виховання. Так, наприклад, в Афінах музика була обов'язковим предметом у школах, де юнаки навчалися грати на музичних інструментах й співати. Музичні школи та філософські академії також відігравали важливу роль у навчанні музики. У початкових школах діти вивчали основи граматики, читання та письма, а також музику. Музичне навчання було сфокусовано на співах, грі на лірах та інших інструментах, а й на основах музичної теорії. У гімназіях (вищих школах) музику вважали складовою розширеної програми виховання, до якої також належали спорт, риторика та філософія (Marrou, 1964).

Крім того, в античному суспільстві музику залучали до обрядів, суспільних подій та виховання. Відомі музичні фестивалі, такі як Піфійські ігри в Греції, де музичні змагання на рівні зі спортивними подіями, підтверджують важливість музики в суспільному житті. Спроби античних філософів до структуризації знань й пізнання Всесвіту сприяли виникненню перших методик навчання музики.

Зазначимо, що попри невелику кількість збережених у наші дні творів Давньої Греції та Риму, античні митці залишили значний музичний спадок. Грецькі підходи виявилися найвпливовішими в європейській музичній педагогіці. Представники давньої Греції розробили теорію мелодій, яка розвивалася під впливом того, що давні греки вважали свою музику азійською. Вони визнавали і наголошували на цьому. Крім того, давні греки назвали дві свої основні тональності на честь азійських регіонів – Фрігії та Лідії, вважали Єгипет витоком своїх музично-педагогічних ідей та визнавали Олімпоса, сина фрігійця Марсія, творцем грецької музики (Sachs, 1943).

У античному Римі музична освіта також відігравала чималу роль, хоча її форми та зміст значно відрізнялися від грецьких зразків. Давні римляни успадкували багато музичних традицій від греків, але адаптували їх до власних культурних і соціальних реалій. На початковому етапі освіти діти вивчали не тільки основи письма, читання та математики, а й основи музики. У граматичних школах старші діти опановували складніші дисципліни, зокрема музику,

поезію та риторику. Музика була важливою для розвитку мовних і риторичних здібностей (Bonner, 1977).

У заможних римських сім'ях існувала традиція наймати приватних вчителів для музичної освіти дітей. Такі вчителі навчали гри на музичних інструментах, співу та музичної теорії, що дозволяло дітям здобувати високоякісну освіту в домашніх умовах.

Г. Марру вважав, що навчання в Римі відрізнялося від грецького тим, що римська освіта більше зосереджувалася на навчанні не аристократії, а селян. Попри певне переплетення обох цивілізацій, римське навчання мало свою окрему історію, відмінну від грецької. Воно навіть містило елементи протистояння та конкуренції після поглинання грецьких традицій (Marrou, 1964).

Видатними постатями античної музичної педагогіки є грецькі філософи Піфагор, Платон і Аристотель, а також римський поет Квінтіліан. Їхні філософські погляди мали значний вплив на розвиток музичної педагогіки. Ці мислителі вбачали в музиці потужний засіб впливу на душу та виховання моральних якостей. Розглянемо їхні філософські підходи та методи навчання.

Піфагор (570 до н. е. – 497 до н. е.), розглядаючи музику як невід'ємну частину математики та космічної гармонії, заклав основи для розуміння музики як науки, заснованої на числових відношеннях. Він вважав, що музика має числову природу і може бути пояснена через математичні формули. Для демонстрації цих принципів Піфагор використовував музичні інструменти, зокрема експериментуючи з довжиною струн та їх відношеннями для створення різних звуків. Цей підхід ілюструє, як тісно було пов'язане навчання музики з іншими науками, такими як арифметика, геометрія та астрономія. Тож піфагорійці інтегрували музичну освіту в ширший контекст наукових досліджень, що значно збагатило розуміння музики в античному світі (Burkert, 1972). На нашу думку, піфагорійський підхід до музики є яскравим прикладом інтеграції мистецтва і науки, демонструючи, як глибоко пов'язані між собою різні аспекти знань у античному світі. Математичні експерименти з музичними інструментами не лише підкреслюють технічну сторону музики, але й відкривають шлях до розуміння гармонії як фундаментального принципу, що лежить в основі всесвіту. Тому музика може бути потужним засобом для вивчення й пояснення природних явищ, сприяючи розвитку міждисциплінарного мислення та об'єднанню різних галузей науки й мистецтва.

В. Бекерт зауважує, що дивовижний парадокс полягає в тому, що музика, яка є найбільш спонтанним вираженням психічної активності, водночас припускає, а точніше навіть кидає виклик, найсуворішому математичному аналізу. Існує дві системи, за допомогою яких можна описати поділ тонального континууму, і з них випливає відмінність між натуральним і темперованим строем. Можна думати про інтервал у просторовій метафорі, а рівні інтервали – як символи рівних відстаней або ліній; тоді більші інтервали складаються із сум менших. Стандартною одиницею є «тон» (або ««крок»»), різниця між квартою та квінтою; його можна розділити за бажанням. Отже, кварта охоплює 23 цілі тони, квінта – 34, а октава – шість (Burkert, 1972).

Платон (427 до н. е. – 347 (348) до н. е.) вбачав у музиці не просто мистецтво, а філософський засіб виховання душі та розвитку моральних якостей. Він вважав, що правильна музика сприяла вихованню гармонійно розвиненої особистості, тоді як неправильна музика може завдати шкоди моральності. У своїх працях «Держава» та «Закони» Платон детально описував, як музику треба інтегрувати до загальної освітньої програми, підкреслюючи важливість соціальної етики (Plato, 2002; Plato, 2008).

Академія Платона відіграла важливу роль у вихованні майбутніх філософів і політичних лідерів. Він пропонував, щоб учні вивчали музику як частину розлогої програми освіти, разом з математикою, астрономією і філософією. За Платоном, музика сприяла розвитку моральних якостей і врівноваженню душі, забезпечуючи гармонію між розумом і емоціями. Крім того, музика мала навчати не лише технічним навичкам, а й етичним та духовним цінностям. Особливу увагу приділяли якості музики, яку слухали та виконували учні, оскільки Платон вважав, що музика може впливати на душу як позитивно, так і негативно. Він підкреслював важливість вибору правильної музики для формування морально стійкої та етично розвиненої особистості (Plato, 2002; Plato, 2008).

Звернення до музики можна знайти в усіх творах Платона. Деякі з них є історичними за своєю природою, але більшість тісно пов'язані з його філософською думкою. Загалом їх поділяють на три групи. Перша група стосується ролі музики у моральному вихованні і має не тільки власні рекомендації Платона, але й численні посилання на «зіпсовану» музику його часу. Друга група, тісно пов'язана з творчістю сучасних йому піфагорійців, аналізує музичні структури в абстрактному ключі та

визначає програму для гармоніки як математичної науки. Третя група поєднує дві попередні, зв'язуючи математично визначені гармонійні структури з будовою людської душі та Всесвіту в цілому. Хоча між цими групами є деякі збіги, така класифікація добре відображає спосіб організації Платоном свого матеріалу (Barker, 1989).

Аристотель (384 до н. е. – 322 до н. е.), який заснував Ліцей в Афінах, також приділяв велику увагу музичній освіті. Він вважав, що музика допомагала розвивати емоційну чутливість. У Ліцеї учні вивчали музику разом з іншими дисциплінами, такими як риторика, логіка і природничі науки. Для Аристотеля музика мала не лише виховний аспект, а й терапевтичний, допомагаючи в під час розвитку естетичного сприйняття.

Крім того, Аристотель вважав музику засобом виховання і розвитку емоційного інтелекту. Він вважав, що музика може викликати катарсис – очищення через емоційний досвід. Аристотель наголошував на практичному навчанні гри на музичних інструментах та співу, підкреслюючи роль музики як інструменту для розвитку риторичних і ораторських здібностей. Тож музична освіта в Ліцеї була частиною цілісного підходу до виховання, що охоплювала як інтелектуальний, так і емоційний розвиток учнів.

Аристотель зазначав у праці «Політика»: «Що стосується музики, то деякі проблеми, пов'язані з нею, були порушені раніше в аргументації, проте було б добре апелювати до них знову і розвивати, щоб ми змогли створити прелюдію до аргументів, які можна було б надати, висловлюючи думку з цього приводу» (Aristotle, 1984). Перше речення розділу 5 є надзвичайно важливим для розуміння Аристотелевих аргументів у повторі основного розділу «Політики». По-перше, дискусія про музику є важливою частиною роздумів Аристотеля про освіту та загалом про краще життя: її не можна вважати незалежним і систематичним трактатом. Тлумачення музики в останніх розділах «Політики» не має на меті бути систематичним чи вичерпним, на що слід особливо звернути увагу. Аристотель розглядав лише «деякі питання», пов'язані з музикою й обговорював ті проблеми, про які йшлося взагалі у розділах 2 і 3. Аристотель висвітлював музику в контексті освіти й під час виховання молоді (Aristotle, 1984).

Однак твердження Аристотеля також є натяком на спосіб і мету його обговорення. Дискусія Аристотеля мала бути своєрідною передмовою, немов «прелюдією». Прелюдія – це музичний термін, і

хоча Аристотель використовує далі як метафоричний еквівалент, його значення неадекватно представлено перекладом «передмова». Насправді це інструментальна прелюдія, яка дає ключ до мелодії або забезпечує введення ключової ноти. Думки Аристотеля не мають служити як «передмова» до повнішого тлумачення музики або зв'язку між музикою та освітою. Її призначення радше натиснути ключову ноту, щоб надати модель або «задати тон» для «аргументів, які можна навести, висловлюючи думку з цього приводу». Йдеться про те, щоб надати прибічникам музичної освіти, які недостатньо обізнані у філософії чи музиці, сформоване та чітке обговорення своєї позиції (Lord, 1982).

Римський поет Квінтіліан (35 – 100) розглядав музику як важливий елемент риторичної освіти. Він вважав, що музика розвиває слух та голос, що є необхідними для ефективного ораторського мистецтва. У своїх роздумах він додавав музику до загальної освітньої програми, що сприяла розвитку риторичних навичок і ораторського мистецтва (Quintilian, 1920).

Музику та геометрію слід вивчати в межах курсу літератури, але Квінтіліан вважав, що вони підпорядковані вивченню літератури та риторики. У розділі про граматику, наприклад, зазначено, що хороший граматик повинен вивчати музику, інакше він не зможе пояснити метри своїх авторів. Наприкінці першої книги трактату «*Institutio oratoria*», після деяких узагальнень, запозичених у грецьких теоретиків освіти, зокрема Піфагора, Лікурга, Платона, Архіта та Арістоксена, Квінтіліан ставив питання про користь музики для оратора. Відповідь була очевидною: музика навчала його контролювати й модулювати свій голос, а також робити гармонійні жести. Так, геометрію подібно слід було ретельно вивчати через чудову розумову підготовку, частково через її практичну користь, коли ораторові доводилося говорити про такі явища, як вимірювання землі чи складні математичні задачі. Однак ні музику, ні геометрію не варто було вивчати під наглядом фахівця. Той самий принцип застосовували до занять з красномовства (Quintilian, 1920; Gwynn, 1926).

Попри загальну тенденцію розповсюдження знань серед більшої кількості людей, важливо торкнутися навчання дівчат, адже в античні часи освітню увагу здебільшого зосереджували на юнаках. У Давній Греції та Римі дівчатам рідко дозволяли здобувати систематичну освіту. Винятки могли бути в заможних родинах, де дівчат навчали приватні вчителі, але такі випадки були рідкістю.

Платон, на відміну від багатьох своїх сучасників, визнавав важливість освіти для жінок. У «Державі» він стверджував, що жінки повинні здобувати таку ж освіту, як і чоловіки, оскільки вони здатні виконувати ті ж самі функції у суспільстві. Він вважав, що ідеальна держава має забезпечити рівний доступ до освіти для всіх громадян, незалежно від статі (Plato, 2002). Однак навіть такі прогресивні ідеї Платона не стали широко прийнятими в античному суспільстві, де традиційні гендерні ролі переважали.

Важливими доказами того, що дівчата отримували освіту в елліністичний і римський періоди, можна знайти в епіграфічних джерелах, реліквіях і саркофагах. Ці докази, які зосереджені у східному Середземномор'ї, стосуються лише конкретних географічних регіонів, що не завжди легко знайти. Їх цінність значною мірою підкреслюється тим, що ці джерела та папери сходяться в припущеннях про справжній ріст жіночої грамотності, починаючи з елліністичного періоду. Короткий виклад цих свідчень надає важливу інформацію, зокрема, про Єгипет. Інноваціями еллінської освіти були засоби для виховання дітей чоловічої статі в деяких грецьких містах. Так, наприклад, у місті Теос привілеї були поширені на всіх дітей, юнаків та дівчат. Навіть попри те, що дівчата не отримували музичної та фізичної освіти, і не всі з них мали доступ до письма, це було важливо для розвитку жіночої грамотності (Cribiore, 2001).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, еволюція музики від ранньої імітації голосу та поклоніння божествам до філософського осмислення й практичної адаптації демонструє її глибокий вплив на розвиток людських навичок і суспільних норм. В античності музика не тільки формувала моральні якості та емоційний розвиток, але й активно інтегрувалася в освітні практики для вдосконалення ораторських і комунікативних навичок.

Інтеграція музичної теорії з математикою (Піфагор), морально-етичний розвиток через музику (Платон), емоційний розвиток і практичні навички (Аристотель), а також риторичні здібності (Квінтіліан) стали основою сучасної музичної освіти і продовжують впливати на викладання музики у XXI ст.

Перспективи подальших досліджень полягають у висвітленні музичної освіти США, яка має багату та різноманітну історію, відображаючи культурні, соціальні та історичні зміни країни. Особливу увагу необхідно приділити розвитку музики серед населення Північної

Америци та колонізаторів США. Ці дослідження дозволять краще зрозуміти вплив різних культур та історичних подій на формування музичної освіти в країні, а також сприятимуть збереженню і популяризації музичної спадщини США. Крім того, висвітлення цієї проблеми є надзвичайно цікавим і може стати важливим джерелом для всебічного осмислення та творчого використання конструктивних ідей у педагогічно-музичній освіті України (Котелевський, 2023).

ЛІТЕРАТУРА

- Котелевський, І. (2023). Особливості використання музичних освітніх веб-ресурсів у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва у США. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (134), 189-201. DOI 10.24139/2312-5993/2023.10/189-201. (Kotelevskiy, I. (2023). Peculiarities of Using Music Educational Web Resources in the Professional Training of Future Music Teachers in the USA. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 10 (134), 189-201. DOI 10.24139/2312-5993/2023.10/189-201).
- Куліченко, А. К. (2014). *Педагогічна концепція В. Г. Кілпатрика та її вплив на розвиток освіти у різних країнах* (дис ... канд. пед. наук:13.00.01). Запоріжжя. (Kulichenko, A. K. (2014). *W. H. Kilpatrick's Pedagogical Concept and Its Influence on the Education Development in Different Countries*. (PhD thesis). Zaporizhzhia.
- Aristotle. (1984). *The Politics*. (C. Lord, transl. in Eng. and with an intr.). Chicago: University of Chicago Press.
- Barker, A. (1989). *Greek Musical Writings: The Musician and His Art*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bonner, S. F. (1977). *Education in Ancient Rome: From the Elder Cato to the Younger Pliny*. California: University of California Press.
- Burkert, W. (1972). *Lore and Science in Ancient Pythagoreanism*. (E. L. Minar, Jr., transl. in Eng.). Cambridge: Massachusetts: Harvard University Press.
- Cribiore, R. (2001). *Gymnastics of the Mind: Greek Education in Hellenistic and Roman Egypt*. Princeton & Oxford: Princeton University Press.
- Gwynn, A. (1926). *Roman Education from Cicero to Quintilian*. Oxford: At the Clarendon Press.
- Lord, L. E. (1982). *Education and Culture in the Political Thought of Aristotle*. Ithaca & London. Cornell University Press.
- Kuhn, T. S. (1962). *The structure of scientific revolutions*. Chicago: University of Chicago Press.
- Marrou, H. I. (1964). *A history of education in antiquity*. New York: The New American Library.
- Plato. (2002). *The Republic*. Retrieved from: https://www.sciencetheearth.com/uploads/2/4/6/5/24658156/plato_-_the_republic.pdf
- Plato. (2008). *Laws*. Retrieved from: <https://www.gutenberg.org/files/1750/1750-h/1750-h.htm>
- Sachs, C. (1943). *The Rise of Music in the Ancient World*. New York: Norton.
- Strangways, A. H. F. (1914). *The Music of Hindostan*. Oxford: Clarendon Press.

Quintilian. (1920). *Institutio oratoria*. (H. E. Butler, transl. in Eng.). Cambridge: Harvard University Press.

SUMMARY

Ilkaiev Oleksandr, Kulichenko Alla. Ancient Principles of Music Pedagogy.

The article deals with the role of music education in shaping the educational systems of the ancient world, particularly in Ancient Greece and Rome. Music has played a crucial role in human life for millennia, serving as a universal language understood intuitively by people across cultures. From its early origins, music has been intertwined with the social aspects of various societies, influencing societal progress and contributing to educational and systematic processes that have become integral to pedagogy.

The study aims to highlight the features of ancient music pedagogy. Thus, the authors have applied the following research methods: systematization of scientific and pedagogical references; analysis, synthesis, and generalization of information obtained from these references; historical method highlights the evolution of music from its early forms to ancient times; comparative method compares the musical traditions of different cultures and eras, such as Greek and Roman musical practices; analytical method determines the role of music in various societies and its significance for communication, social rituals, and the educational process.

The article explores how music, starting from primitive imitations of natural sounds, evolved into a sophisticated field of study integrated with mathematics and philosophy. This development led to the establishment of musical schools and educational institutions that laid the foundation for modern musical education.

The research focuses on the works of prominent philosophers, theorists, and poets such as Pythagoras, Plato, Aristotle, and Quintilian, who developed concepts of musical pedagogy that integrate aesthetic, moral, and mathematical aspects.

Thus, Pythagoras viewed music through a mathematical lens, while Plato integrated music into moral and philosophical education, and Aristotle saw it as essential for emotional development. In Rome, Quintilian included music in rhetorical education, recognizing its role in enhancing oratorical skills.

The study concludes that the evolution of music, from primitive imitation to its philosophical and practical applications, demonstrates its profound impact on human skills and societal norms. The integration of music theory with mathematics and philosophy in ancient education highlights its role in developing communication and emotional intelligence, reflecting its enduring significance throughout history. Future research could highlight the music education of the USA, which has a rich and diverse history, reflecting the cultural, social, and historical changes of the country. Special attention should be given to the development of music among the populations of North America and the colonizers of the USA.

Key words: ancient world, music, education, music education, interdisciplinary connections, Pythagoras, Plato, Aristotle, Quintilian.